УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ», присвяченої пам'яті академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО»
28 лютого 2025 року

XI Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України ВІКТОРА СИДОРЕНКА
1 березня 2025 року

КИЇВ 2025

УДК 377.09(082)

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 31 березня 2025 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Валентини Харламенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Тарас Олефіренко,** кандидат педагогічних наук, професор; **Валентина Лозовецька**, доктор педагогічних наук, професор; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Юлія Колісник-Гуменюк**, доктор педагогічних наук, доцент; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Микола Коломієць,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Тетяна Якимович**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Микола Коломієць.

Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» 28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ, 2025. 784 с.

До збірника увійшли тези доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2025
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025
©Автори тез, 2025

матеріалу, сприяють розвитку творчих і критичних навичок, а також формують впевненість у собі. Впровадження таких підходів у викладанні технології оздоблення одягу є ключем до підготовки конкурентоспроможних і креативних фахівців, здатних адаптуватись до швидко змінюваних умов сучасної індустрії моди.

Література

1.Коберник О. М., Терещук Г. В. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навч.-метод. посібник. Умань: СПД Жовтий, 2018. 212 с.

2.Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібн. / За ред. О. І. Пометун. Київ: Видавництво А.С.К. 2013. 192с.

ПРОФІЛЬНА ПІДГОТОВКА УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Валентина Харламенко, Аліна Яровенко

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анотація. *У статті розглянуто сучасні підходи до профільного навчання на уроках технологій. Окреслено ключові методи, такі як проєктна діяльність, STEM-підхід та використання цифрових технологій, що сприяють розвитку практичних навичок, технічного мислення та креативності учнів. Визначено основні виклики, серед яких матеріально-технічне забезпечення шкіл та підготовка педагогічних кадрів, а також перспективи розвитку, зокрема впровадження дуальної освіти. Робиться висновок, що комплексний підхід до профільного навчання є ключем до якісної підготовки учнів до майбутньої професійної діяльності.*

Ключові слова. *профільне навчання, трудове навчання, технології, проєктна діяльність, STEM-освіта, цифрові технології, дуальна освіта, співпраця з підприємствами, практичні навички.*

Сучасне профільне навчання на уроках технологій спрямоване на підготовку учнів до реальних умов праці, формування в них практичних навичок і технічного мислення. Одним із ключових методів такого навчання є проєктна діяльність, яка дозволяє учням не лише засвоювати теоретичні знання, а й застосовувати їх у розробці реальних виробів, конструкцій та технологічних процесів [1]. Проєктна діяльність дає змогу учням проходити всі етапи створення продукту — від ідеї та ескізу до фінального виготовлення й тестування. Це розвиває креативність, відповідальність, здатність до аналізу й пошуку оптимальних рішень.

Ще одним ефективним методом профільного навчання є використання STEM-підходу, що поєднує природничі науки, технології, інженерію та математику [2]. Завдяки цьому учні можуть не просто механічно виконувати завдання, а розуміти, як і чому працюють ті чи інші механізми, конструкції та процеси. Наприклад, створюючи модель мосту або механізму, вони аналізують фізичні властивості матеріалів, розраховують навантаження та продумують технологічні аспекти виробництва. STEM-підхід також включає програмування та робототехніку, що дозволяє автоматизувати процеси, створювати керовані механізми й працювати з сучасними технологіями, які активно застосовуються в промисловості [3].

Важливим аспектом профільного навчання є інтеграція цифрових технологій та сучасних виробничих процесів у освітній процес. Використання 3D-моделювання дає змогу учням створювати точні цифрові прототипи майбутніх виробів, що значно полегшує їх виробництво та вдосконалення [4]. Цифрові верстати з числовим програмним керуванням дозволяють навчитися автоматизованій обробці матеріалів, що є невід'ємною частиною сучасного виробництва. Лазерне різання, 3D-друк, автоматизовані системи складання – усе це робить процес навчання більш захопливим і практично орієнтованим, допомагаючи учням розуміти, як працює сучасна промисловість і які навички будуть затребувані на ринку праці [5].

Проте для того, щоб профільне навчання було максимально ефективним, важливо налагоджувати співпрацю з підприємствами та професійними навчальними закладами [6]. Це дозволяє учням не лише вивчати технологічні процеси в теорії, а й бачити їх застосування в реальних виробничих умовах. Організація стажувань, практичних занять на базі підприємств та навчання під керівництвом досвідчених фахівців значно підвищує рівень підготовки учнів і допомагає їм визначитися з майбутньою професією. Особливо корисною є можливість стажування, коли учні можуть брати участь у виробничих процесах, спостерігати за роботою сучасного обладнання та навіть виконувати певні практичні завдання під керівництвом спеціалістів [7].

Ще одним важливим елементом профільного навчання є організація майстер-класів, практичних занять та екскурсій на виробництво. Майстер-класи дозволяють учням отримати досвід від професіоналів, які безпосередньо працюють у сфері виробництва, дизайну, машинобудування або інших технологічних галузях. Це сприяє кращому розумінню сучасних вимог до фахівців, дає можливість спробувати нові техніки та методи роботи, а також надихає на подальший розвиток у професійній сфері [8]. Практичні заняття допомагають закріпити знання через реальну роботу з матеріалами, інструментами та обладнанням. Екскурсії на виробництво знайомлять учнів із сучасними технологічними процесами, дають змогу побачити реальні умови роботи та отримати мотивацію до подальшого професійного зростання.

Щоб забезпечити високу якість профільного навчання, необхідно використовувати сучасне обладнання та матеріали для навчальних проєктів. Робота з сучасними верстатами, лазерними різаками, 3D-принтерами та іншими технологічними пристроями допомагає учням набути практичних навичок, які будуть корисними в майбутньому. Доступ до якісних матеріалів також є важливим фактором, адже використання сучасних композитів,

металів, пластику та інших матеріалів дозволяє учням випробовувати різні технології та вдосконалювати свої вироби [9].

Попри всі переваги профільного навчання, існують і певні виклики, що необхідно подолати для його ефективного впровадження. Однією з основних проблем є матеріально-технічне забезпечення шкіл, адже багато навчальних закладів не мають достатнього фінансування для оновлення обладнання та придбання сучасних матеріалів [10]. Вирішення цієї проблеми можливе шляхом співпраці з підприємствами, участі в грантових програмах та залучення державного фінансування для модернізації навчальних майстерень.

Перспективним напрямом розвитку профільного навчання є впровадження дуальної освіти в старшій школі. Ця система передбачає поєднання теоретичного навчання у школі з практичною підготовкою на виробництві, що дозволяє учням отримувати не лише знання, а й реальний досвід роботи за фахом ще до завершення навчання. Це підвищує конкурентоспроможність випускників на ринку праці та допомагає їм легше адаптуватися до вимог сучасної економіки.

Таким чином, розвиток профільного навчання на уроках технологій має значний потенціал, однак його ефективна реалізація потребує комплексного підходу. Важливо не лише забезпечити матеріально-технічну базу шкіл, а й готувати педагогічні кадри, розвивати співпрацю з підприємствами, впроваджувати сучасні методики та технології навчання. Лише за таких умов профільне навчання зможе максимально підготувати учнів до реального життя та професійної діяльності.

Отже, профільне навчання на уроках трудового навчання та технологій є важливим інструментом підготовки учнів до реальних умов праці. Використання проєктної діяльності, STEM-підходу та цифрових технологій сприяє розвитку креативного та технічного мислення, дозволяє застосовувати знання на практиці й знайомить учнів із сучасними

виробничими процесами. Співпраця з підприємствами, майстер-класи та практичні заняття допомагають учням здобути реальний досвід, а впровадження дуальної освіти може значно покращити їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Література

1. Савченко О. Я. Методи проектного навчання в сучасній школі. *Педагогічний журнал.* 2020. №4. С. 45–52.

2. Державний стандарт базової середньої освіти України [Електронний ресурс]. URL:: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita (дата звернення 11.01.2025)

3. Васильєва Н. О., Петренко І. В. STEM-освіта як основа інноваційного навчання. *Освіта і наука*. 2021. №6. С. 78–85.

4. National Research Council (USA). "STEM Integration in K-12 Education: Status, Prospects, and an Agenda for Research". Washington, DC: The National Academies Press, 2014.

5. Коршунова Л. В. Використання 3D-моделювання та цифрових технологій у школі. *Інформаційні технології в освіті*. 2019. №3. С. 112–119.

6. The Future of Work and Education for the Digital Age / The Brookings Institution. [Електронний ресурс]. URL: https://www.brookings.edu/research/the-future-of-work-and-education/ (дата звернення 11.01.2025)

7. Дорожко Т. О. Організація дуальної освіти: європейський досвід та можливості впровадження в Україні. *Освітні перспективи*. 2022. №2. С. 64–71.

8. WEF Future of Jobs Report 2020. [Електронний ресурс]. URL:https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2020 (дата звернення 11.01.2025)

9. Биков В. Ю., Литвинова С. Г. Проблеми та перспективи цифрової трансформації освіти в Україні. *Інноваційні технології навчання*. 2021. №1. С. 22–33.

10. OECD. "Education at a Glance 2021: OECD Indicators". Paris: OECD Publishing, 2021.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Людмила Хоменко

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Умань, Україна

Анотація: *Ефективно розвивати конструкторські творчі здібності учнів можна тільки в умовах спеціально організованої діяльності по розробці моделей одягу. Особливість її полягає в тому, що процес створення моделі одягу уявляє собою своєрідні послідовні ступені в безперервному спеціалізованому процесі творчого розвитку особистості. Ця діяльність повинна бути організована таким чином, щоб створювався плавний логічний перехід від проектування через конструювання до моделювання одягу.*

Ключові слова: *модель, одяг, конструкція, проектування, діяльність, навички, знання.*

Конструкторська діяльність учнів у процесі проектування та конструювання одягу представляє собою великі резерви для розвитку творчих здібностей учнів усіх вікових груп. Велику увагу тут слід звертати на особистісний компонент, який припускає реалізацію спрямувань учнів, задовольняючих їх інтереси та потреби, з достатньою долею самостійності, тобто творчості.

Навчання є рушійною силою розвитку творчих здібностей і в той же час опирається на нього. Навчання може значно розширити можливості пізнавальної діяльності учнів, забезпечити швидкий перехід від нижчих ступенів творчості до вищих.